

**Delinqüència i psicopatologia**

Codi: 100447

Crèdits: 6

| Titulació            | Tipus | Curs | Semestre |
|----------------------|-------|------|----------|
| 2500257 Criminologia | OT    | 4    | 0        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Francisco Collazos Sanchez

Correu electrònic: Francisco.Collazos@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

**Equip docent**

Miguel Casas Brugué

Amanda Rodriguez Urrutia

Lara Grau Lopez

Raquel Vidal

Maria Pilar Lusilla Palacios

José Antonio Navarro Sanchís

José Antonio Ramos Quiroga

Gemma Parramón Puig

Marc Ferrer Vinardell

Maria del Mar Ramos Gascón

Laura Gisbert Gustemps

Carlos Jacas Escarcellé

**Prerequisits**

No hi ha prerequisits

**Objectius**

Aquesta assignatura opcional s'integra en la Menció en Execució Penal del quart curs del Grau de Criminologia i té com a objectiu oferir als alumnes una visió general dels principals trastorns mentals i quina és la seva relació amb la comissió de delictes. S'estudia, per una banda, les bases de la psicopatologia i dels trastorns psiquiàtrics més importants, així com l'associació entre aquests trastorns i la comissió de delictes. D'altra banda, es contemplen els aspectes relacionats amb el maneig d'aquest tipus de delinqüents i s'ofereix una perspectiva des de la psiquiatria forense.

## Competències

- Demostrar que es comprenen els conceptes i els fonaments psicològics, pedagògics i sociològics de la criminologia.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.
- Utilitzar correctament el llenguatge jurídic, el psicològic, el pedagògic i el sociològic.
- Utilitzar els mètodes de recerca en ciències socials per diagnosticar els problemes de criminalitat.

## Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el lèxic de la psicologia jurídica.
2. Fonamentar les bases psicològiques aplicades a la criminologia.
3. Redactar un treball acadèmic.
4. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
5. Treballar de manera autònoma.
6. Treballar en equip i en xarxa.
7. Utilitzar mètodes de recerca en aquells àmbits psicològics relacionats amb la criminologia.

## Continguts

### Introducció

Aquesta assignatura consta de 6 crèdits del model ECTS. Cada un d'aquests crèdits comprèn 25 hores lectives, el que fa un total de 150 hores repartides de la següent manera:

- 13 sessions mixtes (presencials/virtuals) de 3 hores: 39 hores
- Hores de treball extern dels alumnes: 106 hores.
- Tutories: 5 hores

### Sessions Presencials:

Les sessions presencials es duran a terme al llarg del primer trimestre del curs 2020-21 (començament el 18 de setembre de 2020 i finalització, 22 de gener de 2021), els divendres de 12:00 hores a 15:15 hores (amb quinze minuts de descans ), ocupant la primera part a exposició teòrica i la segona a seminaris pràctics.

### Programa

#### Mòdul 1

El primer mòdul de les classes (tres primeres classes) estableix les bases teòriques sobre les quals se sustenta l'assignatura:

1. 18 de setembre de 2020

#### Psiquiatria Forense I

Dr. Francisco Collazos Sánchez

2. 25 de setembre de 2020

#### Psiquiatria Forense II

Dr. Francisco Collazos Sánchez

3. 2 d'octubre de 2020

Avaluació psicològica: cognitiva, emocional, conductual, personalitat.

Dra. Raquel Vidal Estrada

Mòdul 2

En el segon mòdul de classes s'aborden aquells trastorns psiquiàtrics amb una major repercussió legal. Es realitza a la primera part d'aquestes classes presencials un plantejament clínic i, a continuació, aprofitant per a això els seminaris, un psiquiàtric-legal de cada un d'ells.

4. 9 d'Octubre de 2020

Parafilies

Dr. José Antoni Navarro Sanchis.

5. 16 d'octubre de 2020

Trastorns relacionats amb substàncies.

Dra. Lara Grau López

6. 23 d'octubre de 2020

Història de la Psiquiatria. Psicopatologia General i Exploració Psicopatològica.

Dra. Amanda Rodríguez Urrutia

7. 30 d'octubre de 2020

Trastorns Psicòtics.

Dra. Gemma Parramón Puig

8. 6 de novembre de 2020

Trastorns mentals orgànics i demències. Trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat a l'adult.

Dr. Josep Antoni Ramos-Quiroga

9. 13 de novembre de 2020

Trastorns de la personalitat

Dr. Marc Ferrer Vinardell

10. 20 de novembre de 2020

La conducta suïcida. La simulació

Dr. Francisco Collazos Sánchez

11. 27 de novembre de 2020

Trastorns afectius i Trastorns d'Ansietat

Dr. Pilar Lusilla Palacios

12. 4 de desembre de 2020

Informe pericial psicològic

Dra. Lara Grau López

13. 11 de desembre de 2020

Psicopatologia i delictogènesi en menors.

Dra. Josep Salavert Jiménez

14. 18 de desembre de 2020

Seminari de casos per part dels alumnes (I)

Dr. Francisco Collazos Sánchez/Alternatiu

15. 8 de gener de 2021

Seminari de casos per part dels alumnes (II)

Dr. Francisco Collazos Sánchez/Alternatiu

## Metodologia

### Metodologia del curs

Al llarg del curs es desenvoluparà la part teòrica en la primera part de cadascuna de les classes presencials. Aquestes classes es distribueixen en tres mòduls. El primer estableix les bases teòriques sobre les quals se sustenta l'assignatura. El gruix de l'assignatura es desenvolupa en el segon mòdul, en què s'alternen les classes eminentment clíniques, on es presenten els principals trastorns psiquiàtrics amb implicació legal i forense, amb aquelles sessions en què es planteja la relació entre aquests trastorns i la comissió de delictes.

Els seminaris queden reservats per aclarir, des d'una perspectiva més pràctica aquells aspectes que permetin una millor comprensió de l'assignatura. En aquests seminaris es tractarà d'il·lustrar, amb exemples pràctics, el contingut teòric de les classes presencials. Els seminaris es duren a terme a la segona part dels dies de les classes presencials. A més, en aquests espais docents els alumnes hauran de realitzar exposicions amb un enfocament pràctic sobre els temes que s'hagin desenvolupat a la part teòrica i que hauran d'haver ampliat amb el treball fora de l'aula.

### Activitats externes de l'alumnat

Per assolir les competències de l'assignatura, els alumnes hauran de completar 106 hores de treball extern:

- Preparació de les classes presencials (6 hores d'estudi per cadascuna de les 13 sessions presencials): 78 hores.
- Elaboració d'un treball escrit sobre algun dels temes de l'assignatura i la seva presentació oral en els seminaris: 20 hores.

## Activitats formatives

| Títol            | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides |       |      |                          |
| Clases teòriques | 19,5  | 0,78 | 1, 2, 7                  |

|                                                                                                                     |      |      |                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|---------------------|
| Seminaris                                                                                                           | 19,5 | 0,78 | 2, 4, 6             |
| Tipus: Supervisades                                                                                                 |      |      |                     |
| Avaluació                                                                                                           | 5    | 0,2  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 |
| Tipus: Autònomes                                                                                                    |      |      |                     |
| Elaboració d'un treball escrit sobre alguns dels temes de l'assignatura i la seva presentació oral en els seminaris | 20   | 0,8  | 1, 2, 3, 4, 5, 7    |
| Elaboració d'una cerca bibliogràfica de l'estat actual d'alguns dels temes que s'hagin tractat al curs              | 8    | 0,32 | 1, 2, 3, 4, 6, 7    |
| Preparació de les classes presencials (6 hores d'estudi per cada una de les 13 sessions presencials).               | 78   | 3,12 | 1, 2, 5, 7          |

## Avaluació

### Model d'avaluació

S'estableix un sistema d'avaluació continuada en el qual es valoraran els següents aspectes:

#### Ítems d'avaluació

- L'assistència a les classes presencials és obligatòria. És absolutament necessari per aprovar l'assignatura assistir a un mínim del 80% de les classes presencials. En la seva valoració no només es tindrà en compte la presència a les classes sinó l'actitud i participació que es tingui en elles. Presentació de treballs, o casos pràctics, en els diferents seminaris. El contingut d'aquests treballs versarà sobre algun dels temes tractats al llarg de l'assignatura i serà supervisat pel professor responsable.
- Examen
- Presentació de treballs, o casos pràctics, en els diferents seminaris. El contingut d'aquests treballs versarà sobre algun dels temes tractats al llarg de l'assignatura i serà supervisat pel professor responsable.

#### Qualificacions finals

L'avaluació de l'assignatura serà el resultat dels següents elements:

- Assistència a les classes presencials (15% del total de la qualificació)
- Realització de treballs (25% del total de la qualificació)
- Examen (50% del total de la qualificació)
- Preguntas clau dels seminaris (10% de la qualificació)

#### Recuperacions

Els alumnes disposaran de possibilitats de recuperar els treballs i examen no superats.

#### Conductes fraudulentas

La còpia o intent de còpia a l'examen conduirà a un 0 en la nota final, perdent l'alumne el dret a la re-avaluació. El plagi serà sancionat amb un 0. Els casos més greus conduiran a un 0 a l'assignatura i a la pèrdua del dret a la re-avaluació.

#### Treball final del grau

- S'ofereix la possibilitat de realitzar dos treballs de final de grau que s'han d'ajustar a la normativa establerta pel Grau de Criminologia. Un d'ells serà un Treball de recerca i l'altre, Treball de intervenció pràctica.
- Aquests dos treballs s'oferiran als alumnes de forma oberta i seran assignats a aquells que presentin millor expedient dins dels sol·licitants

## Activitats d'avaluació

| Títol                         | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Assistència i participació    | 15  | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7      |
| Exàmen                        | 50  | 0     | 0    | 1, 2, 4, 5, 6, 7         |
| Treball                       | 25  | 0     | 0    | 3                        |
| preguntes clau dels seminaris | 10  | 0     | 0    | 4                        |

## Bibliografia

### Materia obligatori

Cadascuna de les classes de teoria s'acompanyarà d'una presentació en Power Point el contingut pot considerar-se el text de referència, de coneixement necessari i suficient per a poder aprovar l'examen. La seva lectura és, per tant, obligatòria.

A continuació s'exposa una llista de textos la lectura no és obligatòria però sí aconsellable. Es recomana la lectura dels mateixos per complementar el contingut teòric exposat en les classes presencials. Tots els textos citats estan a disposició dels alumnes en el Servei de Psiquiatria de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron (Despatx Dr. Collazos, a l'Edifici Escola d'Infermeria, 5a Planta).

### Bibliografia de consulta

- Abernhe T. (1997). *Criminologie et Psychiatrie*. Paris: Ed. Ellipses.
- American Psychiatric Association. (2000). *DSM-IV-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales DSM-IV-TR* (4th ed., text rev.). Barcelona: Masson.
- American Psychiatric Association (2002) *Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales Texto revisado*. Barcelona: Masson.
- Appelbaum, P., & Gutheil, T. G. (1991). *Clinical handbook of psychiatry and the law* (2nd ed.). Lippincott: Williams & Wilkins.
- Blugrass, R., & Bowden, P. (Eds.). (1990). *Principles and practice of forensic psychiatry*. Edinburgh: Churchill Livingstone.
- Carrasco, J. J., & Martín, J. M. (2010). *Tratado de Psiquiatría Legal y Forense* (4th ed.) Madrid: Wolters Kluwer
- Fuertes Rocañín JC, Cabrera Forneiro J, de la Gándara Martín JJ. *La Salud Mental en los Tribunales*. Madrid: Arán.
- Gelder, M. G., López-Ibor, J. J., & Andreasen, Nancy. (2003). *Tratado de psiquiatría*. Barcelona: Oxford University Press.
- Gunn J & Taylor Pamela. (1993). *Forensic psychiatry: clinical, legal and ethical issues*. Oxford: Butterworth/Heinemann.
- Kaplan, H., & Sadock, B. (Eds.). (2000). *The comprehensive textbook of psychiatry* (7th ed.). Baltimore, MD: Williams & Wilkins.
- Simon, R. L. (1992). *Clinical psychiatry and the law* (2nd ed.). Washington: American Psychiatry Press.
- Vallejo, J. (Ed). (2002). *Introducción a la psicopatología y a la psiquiatría*(5th ed.) (pp.651-679).Barcelona: Masson.
- Vallejo, J., & Leal, Carmen. (Eds.). (2010). *Tratado de Psiquiatría*. Barcelona: Ars Medica

- Volavka, J. (1995). *Neurobiology of Violence*. Washington, D.C.: American Psychiatric Press.